

STATSBYGG

SHA-PLAN LOMMEHEFTE

Eiendomsforvaltning

**For at SHA-planen skal være spesifikt for
det enkelte prosjekt/eiendom,
settes det inn et prosjektspesifikt innstikk her.**

INNHOLD

1	Ved ulykke – varsling	4
	Førstehjelp	4
	Akutt forurensning – varsling	5
2	Ditt ansvar	6
3	Brann	7
4	Bygninger i drift	8
5	Avfallshåndtering	9
6	Rydding, renhold og ”Rent Tørt Bygg”	10
7	Helse- og miljøfarlige stoffer	11
8	Samordning av SHA-arbeidet	12
9	Rapportering	13
10	Mål	14
11	Informasjon	15
12	Hvem forholder du deg til på byggeplassen	16
13	Egne notater	18

1 VED ULYKKE – VARSLING

Ved varsling oppgi: Hvem – Hva – Hvor. På varslingsinstruksen er det oppgitt adresse og møtested. Be eventuelt noen om å møte uttrykingsenheten ved møteplassen hvis det er vanskelig å finne frem.

FØRSTEHJELP

Før du går inn i en situasjon hvor noen trenger førstehjelp må du vurdere din egen sikkerhet. Bruk litt tid på å avklare situasjonen, undersøk og behandle i prioritert rekkefølge (**B-L-Å-S**):

Bevissthet: Undersøk bevisstheten ved å rope, riste i skuldrene eller klype hardt.

Luftveier: Hvis pasienten er bevisstløs må du bøye hodet bakover og trekke kjeven frem for å lage underbitt. Åpne munnen og fjern eventuelle fremmedlegemer som blokkerer luftveiene.

Åndedrett: Ved unormal eller ujevn pust eller gisp, må du starte hjerte - lungeredning (se lenger ned på siden).

Sirkulasjon: Stans store blødninger ved å trykke rett på skadestedet, hev kroppsdelen høyere enn hjertet. Legg på komprimerende bandasje. Forhindre temperaturtap. Ved sjokk bør bena heves, men ikke hvis du mistenker indre blødninger fordi dette vil øke blødningen.

Hjerte - lungeredning (HLR)

Brystkompresjoner alene er effektivt de første minuttene. Bruk strake armer og trykk ned ca 1/3 av brystkassens dybde. Frekvens ca 100/min. Hvis kompetanse, gi hjerte - lungeredning: 30 kompresjoner og 2 innblåsninger. Hold frie luftveier, klem sammen neseborene og legg leppene din omkring munnen. Gi 2 rolige innblåsninger og blås kun til du ser at brystkassen hever seg.

Gi kontinuerlig HLR uten opphold helt til mer kvalifisert hjelp med hjertestarter ber deg slutte.

Bevisstløshet

Ring alltid 113 ved bevisstløshet. Ved normal pust legges pasienten i sideleie, med hodet litt bakover. Du kan stabilisere med tepper og klær. Overvåk til mer kvalifisert hjelp kommer.

Brannskader

For å forhindre utvikling av brannskade, må skaden ned-kjøles rasket mulig med romtemperert vann eller tilsvarende. Fortsett nedkjøling så lenge som mulig og helt til skaden ikke er smertefull. Alle brannskader bør undersøkes av lege.

Øyeskader

Ved kjemikalier på øyet må øyet skylles umiddelbart og i minst 15 minutter. Bruk øyeskylleflaske eller lunkent, rennende vann, og samtidig blunke og bevege øyet. Ved kutt-/stikkskade må eventuell gjenstand i øyet ikke fjernes. Dekk begge øynene med løs bandasje og vær rolig til kvalifisert hjelp kommer.

AKUTT FORURENSING

Akutt forurensning kan for eksempel være utslipp av olje, kjemikalier eller drivstoff til grunnen. Et annet eksempel er avløpsvann eller slamholdig vann som renner ut i en elv.

Hva gjør du?

1. Om mulig, stopp kilden til forurensningen.
2. Avgrens forurensningen, for eksempel ved oljeopp-samlende midler. Det er spesielt viktig å hindre forurensning fra å komme i sluk, elver, bekker e.l.
3. Ring nødnummer 110 og varsle om forurensningen Sørg for informasjon, sikring, vakt e.l. ved forurensningsstedet for å hindre spredning av forurensning. Området bør avskjermes mot ferdsel eller kjøring.

2 DITT ANSVAR

Du har et selvstendig ansvar for din egen og andres sikkerhet og for å skape et godt arbeidsmiljø. Her er noen av minstekravene som du må forholde deg til. Hvis ditt firma har strengere regler, er det de reglene som gjelder for deg.

- Registrer deg inn/ut av byggeplass på daglige oversiktslister.
- Bær ID-kortet lett synlig.
- Følg med på informasjonstavlen og gjør deg kjent med sikkerhetsinstruksene.
- Bruk påkrevet personlig verneutstyr (alltid hjelm og vernesko).
- Ved arbeid over 2 m **SKAL** det benyttes sikring. Trappesjakt, utsparinger og dekkekanter skal tildekkes eller sikres med rekkverk bestående av håndlist, knelist og fotlist. Bruk sele der det ikke er mulig å sikre på annen måte.
- Den som midlertidig fjerner en sikring må sette den på plass så snart det er mulig, og **ALDRI** forlate stedet usikret.
- Stiger skal alltid sikres forsvarlig og stikke 1 m over avsatsen.
- Ved arbeid i grøfter som er dypere enn 2 m skal grøften sikres.
- Det er ikke lov å være påvirket av alkohol eller andre rusmidler.
- Jobb ikke på byggeplassen alene eller utenom den arbeidstid prosjektet har tillatelse til.
- Spør hvis du lurer på noe!

Ved å melde fra om farlige forhold kan du hindre at kollegaen din kommer til skade.

Hvis andre sier fra om farlige handlinger som du foretar deg er det et uttrykk for omtanke for din og andres sikkerhet.

3 BRANN

Rømning

Ved oppstart av alle typer arbeider må den enkelte gjøre seg kjent med rømningsforhold. Rømningsveier skal til enhver tid være frie og skal ikke brukes til oppbevaring av avfall og materialer. Det ikke tillatt å hindre manuelle og automatiske branddører i sin lukkefunksjon.

Varme arbeider

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr. Utførende skal ha sertifikat for varme arbeider.

Forholdsregler

- arbeidsstedet og de nærmeste omgivelsene skal være ryddet for brennbart avfall.
- alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen skal være fjernet eller beskyttet.
- brennbare bygningsdeler skal være kontrollert og beskyttet.
- åpninger i gulv, vegger og tak skal være tettet.
- godkjent slukkeutstyr, min. 2 stk. 6 kg, ABC-håndslukkeapparat eller brannslange med diameter 1 tomme påsatt vann frem til strålerøret skal være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen.
- brannvakt skal være til stede under arbeidet, under pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet.

Oppbevaring av eksplosjonsfarlige varer

Gassflasker, propanbeholdere, bensinaggregater osv skal oppbevares i godkjente områder. Se HMS-databladet for krav til oppbevaring. Ovennevnte utstyr skal fjernes ved arbeidets slutt og transporteres til anvist sted.

4 BYGNINGER I DRIFT

Ofte vil det foregå bygge- og installasjonsarbeider i lokaler hvor det er virksomheter i drift. Da er viktig å ta spesielt hensyn til leietakerne når det gjelder branntekniske forhold, støy, støv, rystelser og andre typer arbeider som kan forstyrre driften.

Før følgende typer arbeider starter opp, skal det innhentes tillatelse fra driftsleder/byggeleder for å sikre at leietakerne er informert og at rutiner for utkobling av brannvarslingsanlegg følges:

- pigging
- betongsaging
- boring
- varme arbeider
- vinkelsliper

Hull i brannklassifiserte bygningsdeler som ikke blir tettet forskriftsmessig samme dag, skal tettes midlertidig men brannklassifiserte materialer som tilsvarer brannklassen før området forlates for dagen.

5 AVFALLSHÅNDTERING

Alt avfall skal bringes til avsatt område på byggeplassen, der det skal legges i korrekte containere for kildesortering. Henvend deg til byggleder/SHA-koordinator hvis du er i tvil.

Hovedentreprenør er ansvarlig for å ha containere på plassen og tømme disse ved behov.

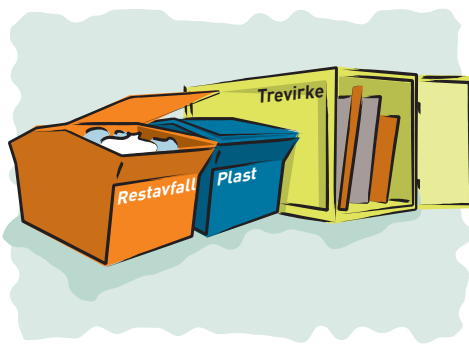
Brannfarlig avfall/selvantennning

Brannfarlig avfall og selvantennelige materialer skal kastes i særskilte stålbeholdere.

Farlig avfall (spesialavfall)

Farlig avfall skal behandles spesielt forsiktig. Det er opprettet spesielle beholdere eller oppbevaringsplasser for slikt avfall på byggeplassen.

Eksempler på farlig avfall er: malingsrester, kjemikalieavfall, lysstoffrør og trykkimpregnert trevirke (kobber). I HMS-databladets kapittel 13 finner du informasjon om et produkt er farlig avfall eller ikke.

6 RYDDING, RENHOLD OG "RENT TØRT BYGG"

Alle skal kontinuerlig rydde og rengjøre etter eget arbeid. Støvredukerende tiltak skal iverksettes ved "tett bygg" eller hvis arbeidene foregår i lokaler som er i bruk.

Med dette menes:

- Alt støvproduserende verktøy skal ha avsug.
- Støvsuger skal benyttes. Det er ikke tillatt å bruke feiekost.
- Ved ekstra støvbelastning skal arbeidsstedet lukkes lokalt.
- Arbeidsstedet skal rengjøres straks arbeidet er avsluttet.

Avfall og materiell som det ikke lenger er bruk for skal fjernes eller oppbevares på avtalt lagringsplass.

Røyking er ikke tillatt på byggeplassen, og det er kun lov å spise på anvist plass.

Gjør deg kjent med og følg de anvisningene som gjelder spesielt for dette prosjektet.

7 HELSE- OG MILJØFARLIGE STOFFER

Det skal være et stoffkartotek med HMS-datablad for helse og miljøfarlige stoffer som brukes og oppbevares på byggeplass. Dersom det er flere entreprenører involvert, skal hovedbedrift opprette og vedlikeholde et felles stoffkartotek.

Helse- og miljøfarlige stoffer skal oppbevares og håndteres forsvarlig. De som jobber med slik stoffer skal kjenne risikoen ved bruk av dem og hvordan skader kan unngås. Umerkede flasker, beholdere etc vil bli inndratt. Det samme gjelder helse- og miljøfarlige stoffer som ikke har HMS-datablad i stoffkartoteket.

8 SAMORDNING AV SHA-ARBEIDET

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at alle virksomheter som utfører arbeid på samme byggeplass tar hensyn til hverandre.

I det daglige arbeidet betyr dette for deg:

Pass på kameraten din!

Hvor det er flere virksomheter tilstede, skal hovedbedrift samordne de enkelte virksomheters verne- og miljøarbeid:

- felles vernerunder hver 14. dag eller oftere ved behov
- daglig føring av oversiktslister
- tilrettelagt vernetjeneste for alle
- felles forståelse for rapportering hos alle verneombud
- hovedbedriften har kontroll på oppstilling og sertifisering/kontroll av teknisk utstyr
- felles stoffkartotek
- avfallshåndtering.

SHA-koordinator skal ivareta følgende samordningsoppgaver:

- føre felles, skriftlig avvikslogg for hele byggeplassen basert på innkomne RUH-skjemaer og muntlig meldinger.
- påse at prosjektets fremdriftsplaner og arbeider tar hensyn til SHA.
- samordne mot eventuelle brukere på eiendommen iht internkontrollforskriften.

9 RAPPORTERING

Statsbygg ønsker et trygt og sikkert arbeidsmiljø, med færrest mulig skader. Vi må jobbe for å hindre at farlige situasjoner oppstår.

Derfor vil vi at alle som jobber på eiendommen skal melde fra når de observerer uønskede hendelser eller farlige forhold som kan skade mennesker, materiell eller ytre miljø.

Bakerst i denne mappen finner du et RUH-skjema der du kan rapportere om uønskede hendelser. Din nærmeste leder vil sørge for videre behandling av skjemaet. Muntlige meldinger er også tillatt.

10 MÅL

SHA

Statsbygg har etablert følgende mål for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø i sine prosjekter:

- Ingen hendelser som fører til død eller alvorlig personskade.
- Alle arbeidstakere skal sikres mot skader og yrkesrelaterte sykdommer. Avvik skal rapporteres og håndteres fortløpende.
- Rapportene skal virke skadeforebyggende og skal følges opp gjennom månedlig rapportering til byggherre.

YTRE MILJØ

Statsbygg stiller krav til entreprenørene i sine prosjekter om følgende:

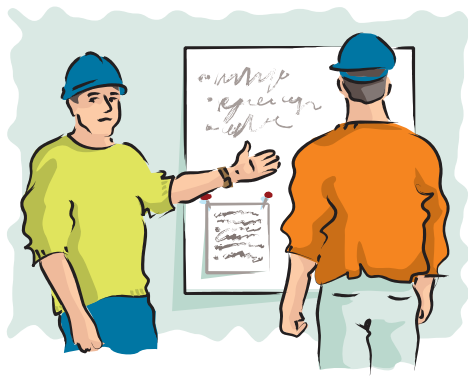
- Kildesorteringsgrad på minimum 60% målt i vekt. Dette inkluderer riving, men ikke masser fra klargjøring av byggegrop.
- Total avfallsmengde i prosjektet skal ikke overstige 25 kg/m² BTA. Gjelder kun ved nybygging og innbefatter ikke riving og masser fra klargjøring av byggegrop.
- Det skal ikke benyttes tropisk trevirke i bygget eller på byggeplassen.
- Statsbygg ønsker minst mulig bruk av helse- og miljøskadelige stoffer på byggeplassen. Stoffer som står på myndighetenes Prioritetsliste og OBS-liste unngås så langt det er mulig. Det skal undersøkes om man kan bruke alternativer til slike stoffer.

11 INFORMASJON

Statsbygg har utarbeidet en overordnet plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø for prosjektet (SHA-plan). Dette heftet er et utdrag av SHA-planen, og skal være med på å gi den enkelte arbeidstaker på byggeplassen nødvendig sikkerhetsinformasjon.

I tillegg vil en informasjonstavle gi deg informasjon om:

- Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet
- Samordningsskjema
- Riggplan
- Instruksjer ved personskade, brann og akutt forurensing
- Vernerundeprotokoller
- Annen informasjon om SHA og ytre miljø.

12 HVEM FORHOLDER DU DEG TIL PÅ BYGGEPLASSEN

Statsbygg er **byggherren** og oppdragsgiver for gjennomføring, altså den som får utført byggingen. På noen av eiendommene hvor det utføres byggearbeider, er tilstøtende lokaler i bruk av leietakere. Leietakere må forholde seg til de regler som gjelder for byggearbeidene, dvs respekttere avsperringer og følge anvisninger.

Prosjektleder er Statsbyggs representant og leder prosjektet.

SHA-koordinator for utførelsen er utpekt av byggherren og skal:

- samordne byggeprosessen slik at bestemmelser om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt
- se til at plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir fulgt, oppdatert og tilpasset prosjektets fremdrift.

Hovedbedrift iht arbeidsmiljøloven §2-2 skal samordne verne- og miljøarbeidet på byggeplassen når flere virksomheter jobber på samme arbeidsplass.

Arbeidsgiver er enhver som har ansatte i sin virksomhet, og skal sørge for at:

- virksomheten drives fullt forsvarlig
- alle arbeidstakere har ID-kort utstedt av kortutsteder utpekt av departementet.
- den enkelte arbeidstaker får nødvendig opplæring
- det etableres rutiner for sikkerhetsopplæring eller sertifisering der dette gjelder
- arbeidstakerne er godt kjent med byggeplassens SHA-plan
- viktig informasjon oversettes til de språk som er nødvendig.

Verneombud i den enkelte virksomhet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. De skal også varsle arbeidstakere og arbeidsgivere dersom det oppstår situasjoner som påvirker arbeidsmiljøet. De er ikke tillagt noe direkte ansvar.

Regionale verneombud skal være verneombud for de arbeidstakere som ikke har eget verneombud på arbeidsplassen.

Den enkelte arbeidstaker skal medvirke til gjennomføring av SHA-tiltak som arbeidsgiver iverksetter.

Arbeidstilsynet forvalter arbeidsmiljølovens regelverk for bygge- og anleggsvirksomhet, og fører ved sine inspektører tilsyn med at lover og bestemmelser overholdes.

Oppdatert oversikt over hvem som har de ulike rollene i dette prosjektet, finner du på informasjonstavlen.

HENVISNINGER

Hvis du ønsker å finne ut mer om hvilke regelverk som gjelder for byggeplasser, kan du henvende deg til din leder. Hvis du har tilgang til internett er følgende nettsteder aktuelle:

www.arbeidstilsynet.no

www.regelhjelp.no

Biskop Gunnerus' gate 6
P.b. 8106 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 815 55 045

www.statsbygg.no